

Софія Домбровська

*к.е.н., старший викладач кафедри
фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Актуальною метою у сучасних умовах викликів інноваційної економіки доцільно відзначити формування фінансових ресурсів корпорації та вибір необхідних джерел фінансування її діяльності. До таких джерел можна віднести функціонуючі та очікувані канали отримання фінансових коштів. Важливою проблемою постає формування списку економічних суб'єктів, які здатні надавати фінансові кошти іншим суб'єктам.

Теоретико-методологічні розробки у сфері вибору джерел фінансування корпорації та оптимізації їхньої структури загалом належать провідним західним вченим-економістам. Більшість вітчизняних концепцій становлять собою результат адаптації зарубіжних концепцій. У економічній теорії значну увагу приділено питанню про способи фінансування діяльності корпорації, дослідження яких здійснювалися такими вченими, як Р. Брейлі, С. Майерс, Ю. Брігхем, М. Ерхардт, Е. Боді, Р. Мертон і іншими авторами.

У реальних економічних умовах будь-яка корпорація може зазнати проблему вибору основного джерела фінансування власної діяльності. При цьому важко проаналізувати ефективність використання кожного джерела фінансування, особливо це характерно для великих корпорацій. У подібному випадку актуально використовувати теоретичні розробки в сфері класифікації джерел залучення фінансових ресурсів за різними ознаками. Також необхідно враховувати переваги і недоліки узагальнених груп. В рамках ринкової економіки в умовах її інноватизації на практиці застосовується безліч джерел фінансових ресурсів. Більшість авторів по відношенню до корпорації виділяють внутрішні і зовнішні джерела фінансування. Виходячи з даної класифікації, діяльність корпорації може бути профінансована за рахунок власних ресурсів або за рахунок залучення ресурсів інших суб'єктів. Подібна класифікація є найбільш поширеною, так як співвідношення власного і позикового капіталу часто використовується в фінансовому менеджменті [1, с. 33]. Характеристика джерел фінансування корпорації представлена на рис. 1.

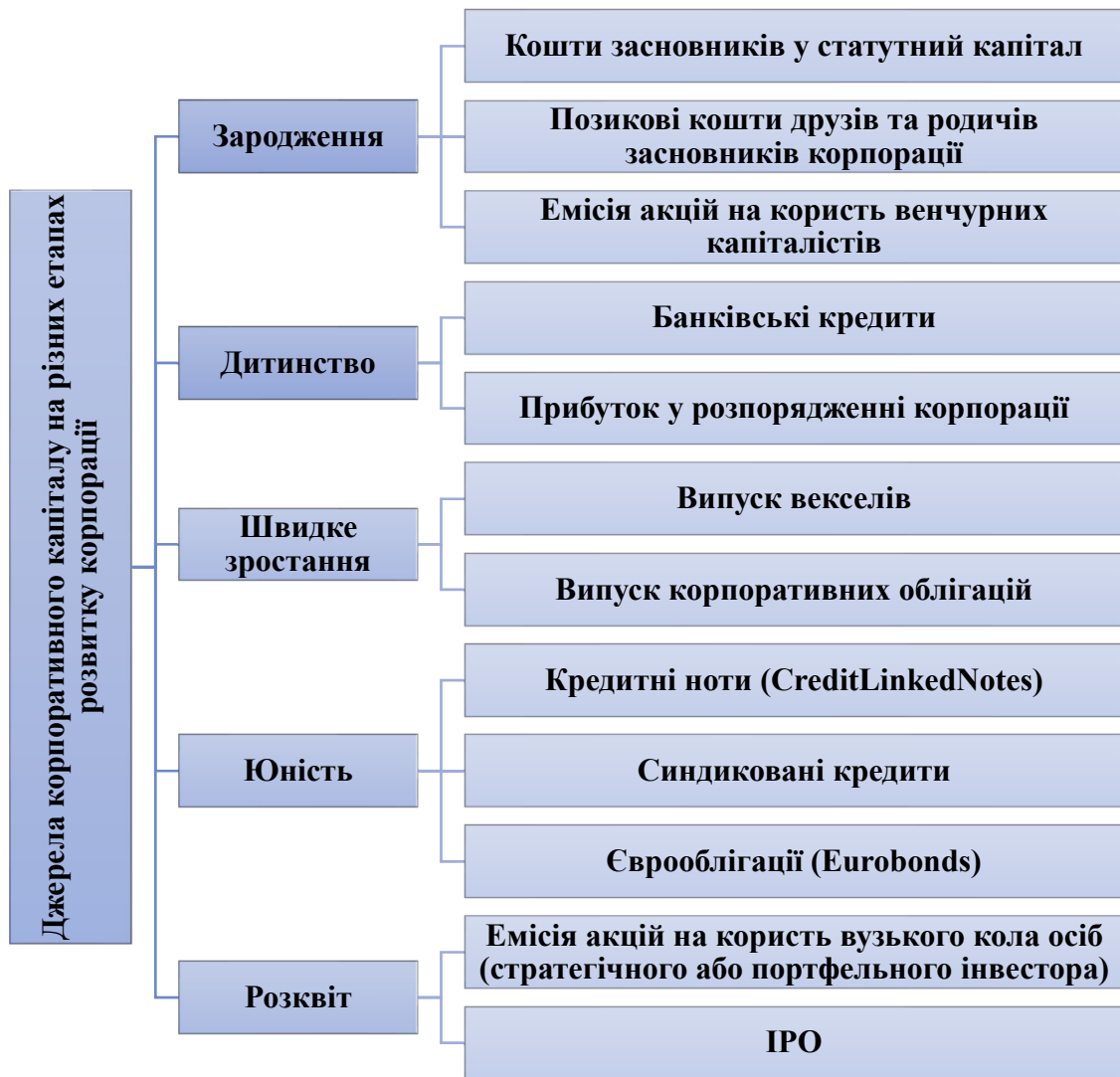

Рис. 1. Джерела корпоративного капіталу на різних етапах розвитку корпорації

В українській правовій базі поняття корпорації суттєво відрізняється від загальноприйнятого у світовій практиці. Відповідно до чинного законодавства, зокрема ст. 120 Господарського кодексу України, корпорація трактується як «договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових та комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, із делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органів управління корпорації» [2].

Важливим індикатором можна відзначити фінансовий важіль, який дозволяє акціонерам внести меншу кількість капіталу за умови збереження повного контролю над корпорацією. Однак збільшення фінансового важеля підвищує ризик втрат для кредитора, оскільки прошарок запобіжного акціонерного капіталу стає тоншим. Компанії з великим фінансовим важелем називаються тонкокапіталізованими (thinly capitalized). Проте, незважаючи на ризики, пов'язані із залученням позикового капіталу, більшість компаній все ж таки вважають за краще зберігати його у своїй капітальній структурі (рис. 2).

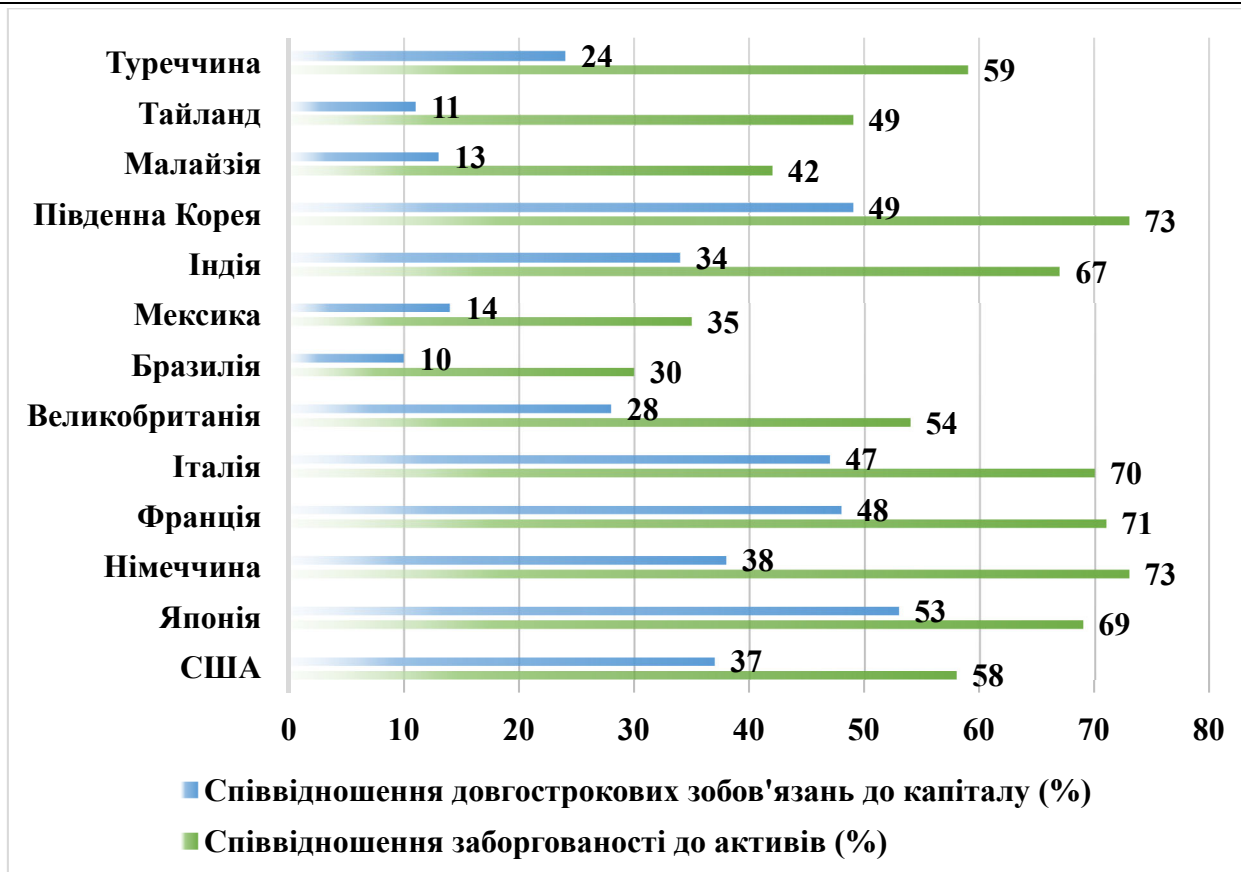

Рис. 2. Структура корпоративного капіталу компаній у розвинутих країнах та країнах, що розвиваються, % [3]

Варто зауважити, що різниця між коефіцієнтом сукупного боргу та коефіцієнтом довгострокового боргу у країнах, що розвиваються, набагато більший, ніж у розвинутих країнах. Корпорації цих країн мають набагато меншу питому вагу довгострокового боргу у власній капітальній структурі.

Таким чином, проведені дослідження свідчать про пряму залежність сталого фінансового стану корпорації від оптимальної структури джерел фінансування її діяльності. Керівництво корпорації має проводити аналіз взаємозв'язку джерел фінансування та активів, у які вони вкладені. Метою даного аналізу є оцінка правильності розміщення джерел у конкретні види активів та перевірка дотримання рівноваги між ними. Це є основною умовою для забезпечення стабільного функціонування корпорації в умовах інноватизації економічних відносин.

Список використаних джерел

1. Домбровська С. О., Лапіна І. С. Структура капіталу підприємства: сучасні проблеми та парадигма розвитку: монографія. Харків: «Діса плюс», 2020. 256 с.
2. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. International Financial Corporation. URL: <https://www.ifc.org>

